

Tunnistetiedot poistettu

KäännösC-560/19 - 1

Asia C-560/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

23.7.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Juzgado de lo Mercantil n.º 3 de Valencia (Valencian kauppatuomioistuin nro 3, Espanja)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

11.7.2019

Kantaja:

GT

Vastaaja:

Air Nostrum Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A.

[– –] [Asian ja asianosaisten tunnistetiedot]

PÄÄTÖS

[– –] [Esittäjän tunnistetiedot]

Paikka: VALENCIA

Päiväys: 11.7.2019

TOSISEIKAT

ENSIMMÄINEN.- Pääasia, jossa ennakkoratkaisupyyntö esitetään.

GT on nostanut lentoyhtiö Air Nostrum Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A.:ta vastaan kanteen, jossa hän vaatii matkustajille heidän lennolle pääsystä

epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 7 artiklassa säädettyä 600 euron taloudellisen korvauksen maksamista, koska hänen lentonsa viivästyi niin, että hän saapui lopulliseen määräpaikkaan yli 24 tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin. Hän vaatii myös 99[,]65 euron suuruista korvausta viivästymisen aiheuttamasta vahingosta, koska hän menetti määräpaikassa yhden ennalta varatun hotelliyön, joka hänen piti maksaa. **[Alkup. s. 2]**

Kanteessa esitetään seuraavat tosiseikat:

1°). Kantaja teki sopimuksen Iberian kanssa — yhtiön, jonka toimialana on sen kauppaamalla lipuilla matkustavien matkustajien kuljettaminen — lennosta Alicantesta Chicagoon siten kuin kanteen asiakirjasta nro 3 ilmenee. Lento muodostui kahdesta osuudesta:

– Ensimmäinen osuus oli Alicantesta Madridiin 9.9.2018 klo 09.40, ja sen saapumisaika Madridiin oli klo 10.50. Tätä osuutta operoi lentoyhtiö Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A.

– Toinen osuus oli Madridista Chicagoon samana päivänä, ja sen lähtöaika oli klo 11.55 ja saapumisaika määräpaikkaan klo 14.20. Tätä osuutta operoi lentoyhtiö Iberia.

2°). Ensimmäinen len[noista] (Alicante-Madrid) saapui Madridiin myöhässä. Kantajan ilmoituksen mukaan sen viivästyminen oli yhden tunnin. Vastaaja myöntää viivästymisen, mutta katsoo sen olleen 30 minuuttia.

3°). Tämän viivästymisen seurauksena matkustaja myöhästyi toisen osuuden liityntälennolta.

4°). Matkustajan lento reititettiin uudelleen ja hän saapui lopulliseen määräpaikkaan, Chicagoon, yli 24 tuntia myöhässä.

TOINEN.- Ennakkoratkaisupyyntö

Tässä vireillä olevassa menettelyssä ei ole vielä annettu tuomiota [–] [Kansallisia menettelyllisiä kysymyksiä]. Asiaa käsitellessään tämä tuomioistuin havaitsi, että asiassa on tarpeen esittää ennakkoratkaisupyyntö.

TERCERO.– Asianosaiset ja väliintulijat

Pääasian asianosaiset ovat GT, **[alkup. s. 3]** [–] [asianajajan nimi] kantajana, ja Air Nostrum Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A., [–] [asianajajan nimi] vastaajana.

OIKEUDELLISET PERUSTEET

ENSIMMÄINEN.- Euroopan unionin oikeus.

1. Asetuksen (EY) N:o 261/2004 [– –] johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Tämän asetuksen tosiasiallisen soveltamisen varmistamiseksi olisi siinä säädettyjen velvoitteiden koskettava lennosta vastaavaa lentoliikenteen harjoittajaa, joka suorittaa tai aikoo suorittaa lennon joko omistamallaan ilma-aluksella taikka ilman miehistöä (dry lease) tai miehistön kanssa (wet lease) vuokratulla ilma-aluksella tai muulla tavoin”.
  2. Asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 2 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Tässä asetuksessa tarkoitetaan: a) ’lentoliikenteen harjoittajalla’ lentoliikenneyritystä, jolla on voimassa oleva liikennelupa; b) ’lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla’ lentoliikenteen harjoittajaa, joka suorittaa tai aikoo suorittaa lennon joko matkustajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti tai sellaisen toisen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön puolesta, joka on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen”.
  3. Asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 2 artiklassa säädetään, että siinä tarkoitetaan ”’lopullisella määräpaikalla’ lähtöselvityksessä esitettävään lippuun merkittyä määräpaikkaa tai, jos on kyse suoraan toisiinsa liittyvistä lennoista, viimeisen lennon määräpaikkaa; huomioon ei oteta tarjolla olevia vaihtoehtoisia liityntälentoja, jos aikataulun mukaista saapumisaikaa noudatetaan”. [Alkup. s. 4]
- 26.2.2013 annetussa tuomiossa Folkerts (C-11/11) vahvistetaan seuraavaa: ”– – kun kyse on lennosta, johon kuuluu jatkolentoja, asetuksen N:o 261/2004 7 artiklassa säädetyn kiinteämääräisen korvauksen kannalta merkitystä on pelkästään siihen aikaan nähden todetulla viivästymisellä, jolloin lennon oli aikataulun mukaisesti tarkoitus saapua lopulliseen määräpaikkaan, jolla tarkoitetaan asianomaisen matkustajan viimeisen lennon määräpaikkaa”.
4. Asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 3 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Tätä asetusta sovelletaan lennosta vastaaviin lentoliikenteen harjoittajiin, jotka suorittavat 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen matkustajien kuljetusta. Kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, jolla ei ole sopimusta matkustajan kanssa, suorittaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia velvollisuuksia, sen katsotaan toimivan sen henkilön lukuun, joka on tehnyt kyseisen matkustajan kanssa sopimuksen”.
  5. Asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa vahvistetaan, että jos lento peruutetaan, ”matkustajalla on oikeus saada lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta korvaus 7 artiklan mukaisesti, – –”.
  6. Asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 7 artiklan 1 kohdassa säädetään taloudellisesta korvauksesta seuraavaa: ”Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajan on saatava seuraavan suuruinen korvaus:

a) 250 euroa lentojen osalta, joiden pituus on enintään 1500 kilometriä;

b) 400 euroa yhteisön sisäisten lentojen osalta, joiden pituus on yli 1500 kilometriä, ja muiden lentojen osalta, joiden pituus on yli 1500 mutta alle 3500 kilometriä;

c) 600 euroa lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa.

Lennon pituutta määriteltäessä on perusteena käytettävä viimeistä määräpaikkaa, johon matkustaja saapuu myöhässä aikataulun mukaisesta saapumisajasta siksi, että lennolle pääsy on evätty tai lento on peruutettu”. [Alkup. s. 5]

7. 19.11.2009 annetussa tuomioissa Sturgeon (C-402/07 ja C-432/07), ja 23.10.2012 annetussa tuomiossa Nelson (C-581/10 ja C-629/10) saapumisajan pitkäaikainen viivästyminen rinnastettiin lennon peruuntumiseen.
8. [Neuvoston] direktiivin 90/314[ETY] 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sopimuksen osapuolena oleva matkanjärjestäjä tai välittäjä vastaa suhteessa kuluttajaan sopimuksen mukaisten velvoitteiden asianmukaisesta täyttämisestä siitä riippumatta, kuuluuko niiden täyttäminen järjestäjälle, välittäjälle tai muulle palvelun suorittajalle, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta matkanjärjestäjän tai välittäjän oikeutta vaatia korvausta muilta palvelujen suorittajilta.
9. Asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 13 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja maksaa korvauksen tai täyttää muut tämän asetuksen mukaiset velvollisuutensa, tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat sen oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta muulta henkilöltä, kolmannet osapuolet mukaan luettuina.”
10. 15.6.2016 annetun komission tiedonannon 2.2.3 kohdassa todetaan seuraavaa: ”Asetuksen 3 artiklan 5 kohdan mukaan asetukseen perustuvien velvollisuuksien noudattamisesta on aina vastuussa lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja eikä esimerkiksi matkalipun mahdollisesti myynyt toinen lentoliikenteen harjoittaja. Lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan käsite esitetään johdanto-osan 7 kappaleessa”.
- 11.- 7.9.2017 annetussa tuomiossa Bossen ym. (C-559/16), todetaan, että asetuksen [(EY) N:o] 261/2004] säännöksissä ”säädetään matkustajien oikeudesta korvaukseen tekemättä eroa sen mukaan, pääsevätkö nämä lopulliseen määräpaikkaansa suoralla lennolla vai lennolla, johon liittyy liittymälentoja”.

TOINEN.- Ennakkoratkaisupyynnön perustelu [alkup. s. 6]

1.-Kuten aikaisemmassa oikeudellisessa perustassa on tuotu ilmi, yhteisön lainsäädäntö näyttäisi osoittavan, että velvollisuus asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 7 artiklassa tarkoitetun taloudellisen korvauksen maksamiseen on lennosta vastaavalla liikenteen harjoittajalla, riippumatta siitä, kuka lipun on myynyt. Eli riippumatta siitä, kuka on sopimuksen tehnyt liikenteen harjoittaja. Tilanne vaikuttaa selvältä tapauksessa, jossa lipun myyjänä on ollut matkatoimisto ja joka

on tällöin ollut se, joka on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen. Epävarmuutta kuitenkin ilmenee silloin, kun lipun myyjänä on matkustajalentoliikennettä harjoittava yhtiö, joka ei operoi lentoa, vaan lentoyhtiöiden välisistä liittoutumista johtuen lennon tosiasiallisesti suorittaa eri yhtiö. Tämä on pääasiassa syntynyt tilanne. Siinä lipun myyjänä on Iberia, ja se on matkustajalentoliikennettä harjoittava yhtiö. Se ei kuitenkaan operoinut lentoa Alicantesta Madridiin vaan lennon tämän osuuden suoritti tosiasiallisesti toinen yhtiö, tässä tapauksessa Air Nostrum näiden yhtiöiden välisten liittoutumien perusteella.

Tämän vuoksi ilmenee epävarmuutta siitä, koskeeko asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 7 artiklassa tarkoitettu velvoite korvauksen maksamiseen vain ja ainoastaan yhtiötä, joka operoi lentoa ja tällöin tosiasiallisesti suorittaa sen, vai voidaanko se asettaa myös yhtiölle, joka ei operoi lentoa mutta on yhtiö, jonka kanssa on tehty sopimus ja joka myös suorittaa matkustajalentoja. Vai samoin, onko mahdollista katsoa, että ”lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja” käsitteeseen sisältyy yhtiö, jonka toimialana on matkustajalentoliikenne, joka myy lipun, mutta joka ei operoi lentoa, eli ei tosiasiallisesti suorita sitä.

Tästä johtuen ensimmäinen esitettävä kysymys on seuraava: Voidaanko suhteessa asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 2 artiklan b alakohtaan ja 3 artiklan 5 kohtaan katsoa, että käsitteeseen ”lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja” sisältyy yhtiö, jonka toimialana on matkustajalentoliikenne ja joka myy lipun, mutta ei operoi lentoa, eli ei tosiasiallisesti suorita sitä?

2.- Jos edelliseen [kysymykseen] vastataan kieltävästi, nousee esiin epävarmuus siitä, kenen on maksettava korvaus silloin kun samaa lentoa [alkup. s. 7] on ollut tosiasiallisesti suorittamassa kaksi tai useampia lehtoyhtiöitä, kun kyseessä on ollut liityntäosuudet.

Kuten edellä on esitetty, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ratkaiseva peruste taloudellisen korvauksen maksamiseen velvoittamiseen on yli kolmen tunnin viivästys suhteessa aikataulun mukaiseen saapumisaikaan. Eikä tämä ole riippuvainen siitä, että viivästyksen syynä on ollut myöhästyminen lähtöajassa lennon suorittamisen aikana tai että se johtuu liityntälennon viivästyisestä.

Asetuksen [(EY) N:o 261/2004] tulkintaa koskeva epävarmuus aiheutuu tästä jälkimmäisestä seikasta. Ratkaistavana oleva ongelma ilmenee pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa tapauksissa, joissa lento jakautuu kahteen osuuteen, kunkin osuuden suorittaa yksi lennosta vastaava liikenteen harjoittaja, ja ensimmäisen osuuden viivästyksestä aiheutuu liityntälennolta myöhästyminen. Ja konkreettisesti silloin, kun tämän ensimmäisen osuuden viivästys on alle kolme tuntia, mutta viivästys lopullisessa määräpaikassa on yli kolme tuntia liityntälennolta myöhästymisen vuoksi.

Siinä tapauksessa, että kyse on eri lennoista, on selvää, että oikeutta korvaukseen ei ole.

Ongelma ilmenee silloin, kun on kyse yhdestä lennosta, johon sisältyy liityntäosuus. Tässä tapauksessa ensimmäinen lennosta vastaava lentoyhtiö on suorittanut lennon niin, että se on viivästynyt aikataulun mukaisesta saapumisajasta, mutta kyseinen viivästys on ollut vähemmän kuin kolme tuntia. Lennon ensimmäisen osuuden viivästymisestä kuitenkin on aiheutunut pitkäaikainen viivästymisen lopullisessa määräpaikassa.

Tämän seurauksena on epäselvyyttä seuraavista seikoista: onko matkustajilla oikeus asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 7 artiklassa tarkoitettuun korvaukseen siinä tapauksessa, että lento jakaantuu useampaan osuuteen ja yhden osuuden vähäinen (alle kolmen tunnin) viivästymisen aiheuttaa pitkäaikaisen (yli kolmen tunnin) viivästymisen lopullisessa määräpaikassa liityntälennolta myöhästymisen vuoksi? Siinä tapauksessa, että kysymykseen vastataan myöntävästi, jos lennon eri osuuksista vastaavat eri liikenteen harjoittajat, onko **[alkup. s. 8]** asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 7 artiklassa tarkoitetun taloudellisen korvauksen maksamiseen velvollinen se liikenteen harjoittaja, jonka osuudella vähäinen (alle kolmen tunnin) viivästymisen tapahtui, mutta joka aiheutti liityntälennolta myöhästymisen ja tästä syystä pitkäaikaisen (yli kolmen tunnin) viivästymisen lopullisessa määräpaikassa?

PÄÄTÖSOSA

PÄÄTÖS: Edellä esitetyn perusteella Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraava ennakkoratkaisupyyntö:

Voidaanko suhteessa asetuksen [(EY) N:o] 261/2004 2 artiklan b alakohtaan ja 3 artiklan 5 kohtaan katsoa, että käsitteeseen ”lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja” sisältyy yhtiö, jonka toimialana on matkustajalentoliikenne ja joka myy lipun, mutta ei operoi lentoa, eli ei tosiasiallisesti suorita sitä?

2.- Jos edelliseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko matkustajilla oikeus asetuksen 261/2004 7 artiklassa tarkoitettuun korvaukseen siinä tapauksessa, että lento jakaantuu useampaan osuuteen ja yhden osuuden vähäinen (alle kolmen tunnin) viivästymisen aiheuttaa pitkäaikaisen (yli kolmen tunnin) viivästymisen lopullisessa määräpaikassa liityntälennolta myöhästymisen vuoksi? Siinä tapauksessa, että kysymykseen vastataan myöntävästi, jos lennon eri osuuksista vastaavat eri liikenteen harjoittajat, onko asetuksen 261/2004 7 artiklassa tarkoitetun taloudellisen korvauksen maksamiseen velvollinen se liikenteen harjoittaja, jonka osuudella vähäinen (alle kolmen tunnin) viivästymisen tapahtui, mutta joka aiheutti liityntälennolta myöhästymisen ja tästä syystä pitkäaikaisen (yli kolmen tunnin) viivästymisen lopullisessa määräpaikassa?

[– –] **[Alkup. s. 9]** [– –]

[– –] **[Alkup. s 10]** [– –] [Vakiolausekkeet ja allekirjoitukset]